

[Svend Andersen]

Jeg vil da godt gentage, at vi er enige med ministeren i de intentioner, der ligger i lovforslaget, og den tilpasning og modernisering, der ligger i lovforslaget. Jeg er også enig med ministeren i den beskedne budgetreform, der er foretaget ved, at en række støtteordninger bliver slået sammen.

Jeg tillod mig at gøre nogle bemærkninger om økonomien og sagde bl.a., at når vi ser på forsknings- og uddannelsesområdet, ligger Danmark i bunden inden for det samlede OECD-område, og hvis ikke vi skal sakke agterud, så er det nødvendigt, at vi gør noget på området. Det var faktisk for at række en hjælpende hånd til regeringen og industriministeren, at jeg nævnte disse ting.

Samtlige ordførere har understreget, hvor nødvendigt netop dette lovforslag og hvor nødvendigt det teknologiske udviklingsprogram er. Når vi er enige om det, må vi også se på, hvad der gives i samlet støtte til erhvervslivet. Det er jo ganske meget, der gives. Men kun en tredjedel af subsidieværdien af den støtte, der gives, gives jo som en direkte støtte til erhvervslivet. To tredjedele gives som en indirekte støtte. Når ressourcerne er begrænsede, var det måske et spørgsmål, om vi ikke skulle se på de to tredjedele, om ikke de kunne anvendes bedre. Det var det, jeg lagde op til – og gav tilsagn om, at vi godt ville være med til.

Larsen-Ledet (RV):

Jeg vil gerne sige til ministeren, at det radikale venstre har ikke taget afstand fra lovforslaget eller fra princippet om, at der skal ydes tilskud til produktudvikling – overhovedet ikke. Vi regner med, det er et forslag, der kan diskuteres. Vi har nogle spørgsmål, og vi har enkelte indvendinger, som vi er overbevist om at det vil være rigtigt at få belyst. Indtil vi har fået dem rimeligt afklaret, tager vi ikke endelig stilling til det foreliggende forslag, men princippet om støtte til produktudvikling er vi enige i.

Med hensyn til § 2 er mit syn på § 2 måske blevet en anelse mildere, efter at ministeren har svaret, men jeg tror nu, vi bliver nødt til at have det skåret lidt mere ud i pap, inden jeg kan erklære mig tilfreds med § 2. Jeg vil gerne vide helt konkret, hvad der ligger i de anvendte udtryk.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om ændring af lov om teknologisk service og af lov om Danmarks erhvervsfond.

(Fremsat 24/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arne Jensen (S):

Dette lovforslag drejer sig om regeringens teknologiske udviklingsprogram, som socialdemokratiet både direkte og indirekte har været med til at udforme. Vi har påvirket den lovgivning gennem 1970ernes og 1980ernes udbygning af de mange aktiviteter på institutter og alle de steder, hvor der drives forskning og udvikling som grundlag for det fremtidige erhvervsmønster.

Hovedsigtet i lovforslaget vil vi gerne støtte, så den del behøver jeg ikke beskæftige mig særlig meget med, men vi har i socialdemokratiet nogle ting, som vi gerne vil have afklaret nærmere.

I lovforslaget ligger kimen til en videnkoncentration, en centralisering af informationer og teknisk viden, som, hvis vi undlader at tilrettelægge programmet rigtigt, vil forfordele de små og mellemstore virksomheder, uanset de mange pæne ord om det modsatte.

Det, som bliver hovedproblemet, er indsatsen for at formidle teknologiske problemløsninger til vore virksomheder i et sprog, man kan forstå. Mestrer vi den opgave, har vi samtidig den praktiske løsning, der som be-

[Arne Jensen]

kendt finder sted i det praktiske liv i hverdagen. Jeg skal i den forbindelse undlade at citere bemærkninger om et Over- og et Underdanmark, men det problem består rent faktisk, ingen tvivl om det, også på det erhvervsmæssige område.

Til den del, videnformidlingen, er det utrolig vigtigt, at vi giver vore velfungerende teknologiske institutter, teknologiske informationscentre, den nødvendige slagkraft. Vi ser gerne deres rolle styrket yderligere, og hvad angår prøveanlæg og de teknologiske informationscentres rolle hermed ser vi helst de bestemmelser placeret direkte i loven.

Vi finder grund til at understrege, at institutterne, også ATV-institutterne, skal sikres så store midler, at de hele tiden kan være på forkant af udviklingen. Der bør skabes adgang for institutterne til gennemførelse af prøveproduktioner på markedsmæssige vilkår, således at demonstrationsværdien øges, jfr. det erhvervspolitiske program, side 5.

Hvor forsøgsanlæg er placeret i virksomheder, må det være en forudsætning for støtte, at denne ikke ydes til anlæg i virksomheder, der påberåber sig produktionshemmigheder som argument for delvis hemmeligholdelse af fremstillingsprocesser m.v.

Hvad angår teknologivurderingen, finder vi det væsentligt, at der gennemføres analyser og tværgående, helhedsorienterede teknologivurderinger, som belyser de brede samfundsmæssige konsekvenser på en sådan måde, at berørte parter får mulighed for at tage stilling til de samfundsmæssige problemer, som en given udvikling vil medføre. Vi mener også, at den del af forslaget skal styrkes med yderligere midler.

Hvad angår finansieringen af hele programmet, har vi her de samme forbehold, som vi fremførte under behandlingen af lovforslagene om egnsudvikling og lån til mindre håndværk og industri. Vi har for det første svært ved at se logikken i, at dette i øvrigt udmærkede program har set dagens lys på bekostning af bl.a. egnsudvikling og lån til mindre håndværk og industri. Vi må for det andet undre os over, at en minister med et særdeles godt kendskab til disse ting ikke i højere grad har udmøntet sine erhvervs erfaringer gennem denne lovgivning.

Vi finder, at Industrirådet i disse år har alt for stor indflydelse. Industrirådet bekender sig til et nådesløst frit erhvervsliv, som er

uden realitet i dagens Danmark, hvor enhver erhvervsmæssig investering er underlagt lønmodtagernes forståelse for investeringers nytte – under den forudsætning, at der skabes yderligere aktivitet og beskæftigelse.

Fischer (KF):

Regeringens teknologiske udviklingsprogram er udtryk for politisk vilje til, at Danmark skal styrke sin konkurrenceevne i forhold til andre højt udviklede lande. Det er en meget vigtig politik, som der i høj grad er positiv opmærksomhed om og forståelse for i befolkningen.

Den konservative folketingsgruppe værdsetter industriministerens lovforslag om at styrke den teknologiske service ved at udvide kredsen af mulige støttemodtagere, så flere i dansk erhvervsliv kan få glæde af nye produktionsteknologier.

Jeg vil gerne her i dag særlig fremhæve det meget gavnlige i, at der nu bliver mulighed for et udvidet samarbejde mellem vore universiteter og højere læreanstalter på den ene side og erhvervslivet på den anden side ved hjælp af teknologirådets indsats. Det er et vigtigt element og en positiv udvikling, som vi i høj grad har behov for.

Der er jo på vore universiteter et nyt og bedre klima, en ny indstilling, helt forskellig fra den konfrontationsindstilling, der herskede for nogle år siden. Der er i dag langt større forståelse for erhvervslivets betydning for hele samfundets velfærd. Ministerens forslag, der muliggør etablering af nye og avancerede teknologiske anlæg ved vore videnskabelige institutioner i erhvervslivets tjeneste, vil bidrage til at styrke det samarbejde på tværs af tidligere skel.

Jeg vil også gerne fremhæve den ændring, som lovforslaget indebærer, at der fremover kan gives støtte til demonstrationsanlæg og dermed forbundne bygningsinvesteringer, så små og mellemstore virksomheder og institutioner, der har muligheder på højteknologiens område, nu kan komme bedre i gang og samtidig dele deres nye kapacitet og viden, som de opnåede via teknologiprogrammet, med andre. Det vil også indebære en bedre geografisk spredning af de avancerede teknologiske muligheder og dermed styrke en dynamisk erhvervsudvikling overalt i Danmark.

Sander (V):

Da folketinget for godt en halv snes år siden vedtog lov om teknologisk service, var det en god og tiltrængt lov, og det er en lov, der har haft stor betydning for samfundets muligheder for at udvikle og udnytte teknologien. Men næppe mange af de personer, der var med til at udforme loven og sikre dens gennemførelse i 1973, forestillede sig, at den teknologiske udvikling accelererede så eksplosivt. Det har undertiden været svært at følge med i den voldsomme udvikling, og det bliver sikkert ikke lettere i de kommende år, hverken nationalt eller internationalt. Derfor er det også nødvendigt, at vi nu får justeret loven om teknologisk service, samtidig med at dele af Danmarks erhvervsfonds opgaver overføres til denne lov.

Ud over disse justeringer er det værd at bemærke, at kredsen af mulige støttemodtagere udvides. For 10 år siden koncentrerede man helt naturligt midlerne omkring de teknologiske serviceinstitutter, men i dag er der jo langt flere, der tager sig af teknologiske serviceopgaver for erhvervslivet, og de skal naturligvis også med i inderkredsen. Det gælder i første række universiteter og højere læreanstalter, som det allerede er blevet nævnt heroppefra. Et sådant samarbejde mellem erhvervslivet og de videnskabelige institutter har ikke alene erhvervspolitisk betydning, men er også af stor samfundsmæssig værdi. Her er det positivt, at teknologirådet får mulighed for at træde til og f.eks. være med til at finansiere nødvendigt udstyr osv.

I venstre har vi med stor interesse noteret lovforslagets mulighed for privatisering. Vi finder det fornuftigt, at teknologirådet nu får mulighed for at yde en vis medfinansiering i de tilfælde, hvor der kan etableres demonstrationsanlæg i private virksomheder. Ved et samspil mellem firmaets udnyttelse af anlæget i produktionen og teknologirådets behov for at bruge det til demonstration opnår vi en effektivitet, som vi i fremtiden i langt højere grad må tilstræbe i forbindelse med udnyttelse af offentlige midler.

Venstre tilsiger lovforslaget de bedste anbefalinger.

Rahbæk Møller (SF):

Selve lovforslaget går jo – ud over en række redaktionelle ændringer – ud på at give

teknologistyrelsen tilladelse til at yde tilskud til demonstrations- og forsøgsanlæg på universiteter og private virksomheder ud over den tilladelse, de allerede har til at yde sådanne tilskud til teknologiske institutter m.v. Det kan vi ikke have noget imod, og det vil sige, at selve lovforslaget støtter vi.

Men forslaget er foranlediget af et teknologisk udviklingsprogram, og det vil jeg godt knytte et par bemærkninger til. Dette udviklingsprogram ruller jo nu, og jeg føler, at der er et stort behov for, at folketinget får bedre muligheder for at følge, hvad der egentlig sker, hvordan det udvikles, hvordan det prioriteres, end det hidtil har været tilfældet. Jeg forudser, at specielt teknologiudvalget i høj grad vil tage den opgave på sig. Specielt er der grund til at sikre, at der gøres mere ved teknologivurdering, som et flertal i folketinget jo har ytret ønske om.

Der er imidlertid også behov for, at der gøres mere for at informere befolkningen, for at stimulere til debat i befolkningen om de meget hastige teknologiske ændringer, der sker nu. Det er et emne, vi tager op under den næste sag på dagsordenen, men allerede nu vil jeg da rejse det spørgsmål, om det ikke vil være rimeligt at finansiere en sådan oplysningskampagne via de midler, der er afsat til teknologiske udviklingsprogrammer.

Sven Skovmand (RV):

Lovforslaget er et led i de bestræbelser, der gøres for at fremme brugen af ny teknologi i dansk erhvervsliv med særligt henblik på informationsteknologi og mikroelektronik – et program, der skal bruges 1½ mia kr. til at gennemføre. Forslaget søger at fjerne en række hindringer for, at disse mål kan nås, og udvider bl.a. rammerne for, hvem der kan modtage penge, og på hvilken måde støtten skal ydes.

Umiddelbart virker disse ændringer rimelige og fornuftige, og fra radikal side vil vi derfor se med velvilje på lovforslaget. Vi har kun én bekymring: risikerer man ikke med forslaget at samle magten over den nye teknologi endnu mere, end man allerede har gjort, og risikerer vi ikke, at beslutningerne om den nye teknologi i endnu højere grad bliver præget af erhvervslivets interesser, end de er i øjeblikket? Det er spørgsmål, vi vil se på under udvalgsarbejdet.

Pia Kjærsgaard (FP):

Under henvisning til forrige punkt på dagsordenen mener fremskridtspartiet, at erhvervslivet skal have så gode vilkår at arbejde under, at de selv har råd til at finansiere meget mere end i dag. Statens indblanding har i alt for lang tid – i øvrigt også under den borgerlige regering – været alt for dominerende.

Der er en ting, vi undrer os over i lovforslaget, og som vi ikke rigtig kan se er nævnt nogen steder. Hvad koster det? Det er selvfølgelig klart, at det er noget, vi vil tage op under udvalgsarbejdet.

Tinning (VS):

Jeg skal ikke gøre meget for at forlænge denne del af snakken, men bare oplyse, at det også er gået op for os, at det drejer sig om endnu en konkretisering af det teknologiske udviklingsprogram. Vi har det stadig væk sådan; at vi går ikke på halen, bare fordi det drejer sig om en eller anden ny, smart teknologi, der kan en hel masse, eller bare fordi det fremføres, at nu må vi endelig skynde os at komme med, så vi ikke falder bagud af dansen eller sækker agterud i den internationale konkurrence, som det siges. På samme måde som med det foregående lovforslag kan jeg oplyse to ting, dels at vi er imod det, dels at vi meget gerne medvirker til at belyse alle ulemperne ved det.

Kofod-Svendsen (KrF):

Mit parti vil gerne tilsige ministeren sin fulde støtte til det foreliggende lovforslag. Vi mener, at sådan som udviklingen er i vort samfund, er der brug for øget indsats for at fremme industriens udvikling, og for at vi kan tage ny teknologi i brug. Det mener vi er af stor betydning, og vi vil give forslaget en velvillig behandling i udvalget.

Industriministeren (Stetter):

Vi har en lovgivning vedrørende teknologisk service, og vi har tradition for, at folketingset stort set tager et fælles ansvar for denne lovgivning. Dette ansvar er også blevet bekræftet her i dag, idet jeg kan konstatere, at langt de fleste af ordførerne står bag dette forslag.

Det, regeringen nu foreslår, er, at vi styrker den teknologiske service, bl.a. ved at ud-

vide kredsen af mulige støttemodtagere og udvide de finansieringsmuligheder, som findes i gældende lov.

Hr. Rahbæk Møller ønskede flere oplysninger med henblik på arbejdet i teknologistyrelsen, og jeg kan sige, at jeg altid er parat til at møde til samråd i folketingets teknologiuvalg for at orientere folketingets medlemmer om, hvad vi foretager os, og hvordan de forskellige bestemmelser modtages af brugerne, af erhvervslivets ledere og medarbejdere.

Jeg skal også i forbindelse med denne behandling sige, at lovforslaget vedrører ikke de økonomiske rammer for det teknologiske handlingsprogram, som vi tidligere har diskuteret her i folketingssalen. Folketinget har i princippet givet tilslutning til, at vi anvender 1½ mia kr. til disse forskellige formål under teknologistyrelsen over en 4 års periode, og at disse 1½ mia kr. udløses ved, at virksomhederne selv møder med ca. 600 mill. kr. til de forskellige projekter. Bevillingerne til disse foranstaltninger vil blive søgt via aktstykker til finansudvalget.

Der blev fremført forskellige principielle bemærkninger, bl.a. fra hr. Arne Jensens side. Jeg er parat til at diskutere disse principper i folketingets erhvervsudvalg, ligesom jeg er parat til at svare på de spørgsmål, som måtte være i forbindelse med denne lovgivning.

Arne Jensen (S):

I ministerens besvarelse savner jeg en enkelt ting vedrørende midlernes fremskaffelse. Det er jo ikke småpenge, vi snakker om her, det er samlet midler på 1,5 mia kr., det er et ganske stort beløb, og jeg synes, vi må efterlyse en forklaring på, hvor vi skaffer midlerne fra.

Sandheden er jo – det var det, jeg gerne ville have ministeren til at kommentere – at Industrirådet gennem en likvidering eller næsten en likvidering af lov om egnsudvikling og lov om lån til mindre håndværk og industri har formået at fremskaffe midler til højst sandsynligt nogle større virksomheder. Jeg vil gerne spørge i den forbindelse: kan det radikale venstre ved hr. Sven Skovmand holde til, at man stjæler midler fra egnsudviklingsområdet og giver dem til storindustri- en?

[Arne Jensen]

Inderst inde tror jeg heller ikke at ministeren selv ønsker sig en sådan udvikling, for erhvervspolitisk har vi lykkeligvis i dette folketing igennem mange år været enige, i hvert fald i de store træk. Men ser man på de lovforslag, vi behandler i dag, og sammenholder dem med egnsudviklingslovgivningen, så begynder enigheden faktisk at halte lidt. Det vil jeg meget stærkt beklage. Det tror vi ikke kan være ministerens hensigt. Vi tror heller ikke på, at det er fornuftigt. Derfor vil vi gerne i udvalgsarbejdet se at få bragt lidt fornuft ind i dette udviklingsprogram.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling.
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

I overensstemmelse med indstilling fra sekretærmødet foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et særligt udvalg på 17 medlemmer og stedfortrædere. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indeværende møde lade foretage valg af det nævnte udvalg.

Uden for dagsordenen foretoges herefter:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om teknologisk service og af lov om Danmarks erhvervsfond.

(Lovforslag nr. L 39).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

En valggruppe på 85 medlemmer: det konservative folkeparti, venstre, centrum-demokraterne, fremskridtspartiet, kristeligt folkeparti, de frie demokrater og Steenholdt (Grøn.).

En valggruppe på 83 medlemmer: socialdemokratiet, socialistisk folkeparti og venstresocialisterne.

En valggruppe på 10 medlemmer: det radikale venstre.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Aagaard (KF)
- 2 Barfoed (KF)
- 3 Fischer (KF)
- 4 Eva Møller (KF)
- 5 Fogh Rasmussen (V)
- 6 Sander (V)
- 7 Bente Juncker (CD)
- 8 Kofod-Svendsen (KrF)
- 9 Ritt Bjerregaard (S)
- 10 J. K. Hansen (S)
- 11 Jytte Hilden (S)
- 12 Arne Jensen (S)
- 13 Korneliusen (S)
- 14 Ivar Nørgaard (S)
- 15 Ole Henriksen (SF)
- 16 Ingerlise Koefoed (SF)
- 17 Bilgrav-Nielsen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Svend Åge Petersen (KF)
Ole Bernt Henriksen (KF)
- 5-6 Svend Erik Hovmand (V)
Hanne Severinsen (V)
- 7 Birgith Mogensen (CD)
- 8 Pia Kjærsgaard (FP)
- 9-14 Tastesen (S)
Tinning (VS)
- 15-16 Gade (SF)
Rahbæk Møller (SF)
- 17 Sven Skovmand (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af en oplysningskampagne om informationsteknologi.

Af Gade (SF) m.fl.
(Fremsat 3/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.